

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8108201443
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8108201443.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v právnej veci žalobcu: PONECO, s.r.o., Jesenná 12, 080 05 Prešov, IČO: 36 707 996, zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 37941623, proti žalovanému: Mesto Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov, IČO: 00327646, zastúpenému JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, IČO: 35519193, o náhradu za užívanie nehnuteľností, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 14.2.2024 č.k. 29C/13/2008-513, takto

rozhodol:

- Návrh žalobcu na prerušenie odvolacieho konania zamietajú.
- Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti, t.j. vo výrokoch pod bodmi II. a III.
- Žalovanému proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručенou súdu dňa 21.1.2008 žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie 921.826,- Sk (30.599,02 eur) so 14,25 % úrokom z omeškania ročne od 12.5.2007 do zaplatenia, ako aj trov konania, dôvodiac, že je vlastníkom nehnuteľností evidovaných na katastrálnom úrade v A. B. C. A. nachádzajúcich sa v kat. území A., zapísaných na LV č. XXXXX, a to parc. KNC 821 - orná pôda o výmere 6.974 m², KNC XXX/X - ostatná plocha o výmere 3.362 m² a KNE 1303/12 - orná pôda o výmere 284 m². Uvedené nehnuteľnosti mal žalobca nadobudnúť kúpou od D. A., bytom ul. B. XX, XXX XX C. na základe kúpnej zmluvy zo dňa 8.2.2007 a vklad vlastníckeho práva bol povolený dňa 16.2.2007 pod č. D. XXX/XXXX. Na týchto nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu sa má nachádzať nebytová stavba mestského cintorína, príjazdová cesta, spevnená plocha na parkovanie motorových vozidiel a oplotenie. Keďže zo strany žalobcu, resp. jeho právnych predchodcov nebol žalovanému daný súhlas na umiestnenie uvedených stavieb na predmetných nehnuteľnostiach, žiada zaviazat' žalovaného na zaplatenie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností za obdobie od 16.2.2007 do 30.4.2007 vo výške 921.826,- Sk určenej znaleckým posudkom č. 71/2007 znalcom E. F. G. zo dňa 16.6.2007 vo výške bežného nájomného, čo predstavuje 428,14 Sk/m² ročne.

2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť s odôvodnením, že vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam nadobudol účinnosťou zákona č. 138/1991 Z.z. o majetku obci, t.j. dňa 1.5.1991. Poukazoval pritom i na rozhodnutia súdov, ktoré otázku vlastníctva predmetných nehnuteľností zodpovedali.

3. Okresný súd Prešov (ďalej aj súd prvej inštancie) rozsudkom zo dňa 14.2.2024 rozhodol, že :
„I. Návrh žalobcu na prerušenie konania z a m i e t a .

II. Žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

4. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že:

4.1. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v predmetnom období bol žalobca vedený ako vlastník nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. A. zapísaných na LV č. XXXXX, a to konkrétne parc. KNC 821 - orná pôda o výmere 6.974 m², KNC XXX/X - ostatná plocha o výmere 3.362 m² a KNE 1303/12 - orná pôda o výmere 284 m², a to titulom kúpnej zmluvy uzatvorenej s predávajúcim D. A., H. B. XX, C. dňa 8.2.2007, ktorej vklad bol povolený B. C. A. dňa 16.2.2007 pod č. D.. Sám žalobca v písomnom odôvodnení žaloby uviedol, že na predmetných nehnuteľnostiach sa nachádzajú stavby, a to nebytová stavba mestského cintorína, príjazdová cesta, spevnená plocha na parkovanie automobilov a oplotenie. Podľa jeho vyjadrenia právni predchodcovia žalobcu, ani samotný žalobca nikdy nedali žalovanému súhlas so zriadením uvedených stavieb na nehnuteľnostiach, ktoré boli v ich vlastníctve a preto má žalobca za to, že ide o tzv. neoprávnené stavby.

4.2. Podľa znaleckého posudku č. 71/2007 vyhotoveného znalcom E. F. G., A. zo dňa 16.6.2007 bola určená všeobecná hodnota predmetných nehnuteľností a následne vypočítaná aj výška nájomného predstavujúca za rok 2007 sumu 428,14 Sk/m² ročne. Z toho žalobca odvádza uplatňovanú výšku náhrady za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu v celkovej výmere 10.620 m² vo výške obvyklého nájomného za obdobie od 16.2.2007 do 30.4.2007, t.j. za 74 dní, čo by malo zodpovedať sume 921.826,- Sk.

4.3. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 9.12.2020, pod sp. zn. 15C/10/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.9.2023, pod sp. zn. 20Co/17/2022 v spojení s opravným uznesením zo dňa 7.3.2022, bolo určené, že žalobca (Mesto Prešov) je vlastníkom parcel CKN 821 - orná pôda o výmere 6.274 m², CKN XXX/X - ostatné plochy o výmere 3.362 m², EKN 1303/12 - orná pôda o výmere 284 m², vedených na LV č. XXXXX, k.ú. A.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 8.12.2023. Z dôvodov uvedených rozhodnutím vyplýva, že Mestský národný výbor - odbor výstavby a územného plánovania v Prešove dňa 9.8.1977 vydal rozhodnutie, ktorým vyhovel návrhu finančného odboru MsNV zo dňa 26.7.1977 vo veci vyvlastnenia nehnuteľnosti pre účely majetko-právneho usporiadania rozšírenia ústredného cintorína v A.. Predmetom vyvlastnenia bol pozemok vedený v pzkn. vl. 609 pre k.ú. A. ako mpč. 1303/2 zapísaný ako vlastníctvo pod B9 a 10 na I. I. J. K. v celosti o výmere 25.792 m². Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.9.1977. Vyvlastnením podľa § 109 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. prešlo vlastníctvo nehnuteľnosti na Československý štát do správy I. G. L. A.. Súčasne podľa citovaného zákona zanikli všetky práva tretích osôb. Z odôvodnenia rozhodnutia o vyvlastnení vyplýva, že podmienky na vyvlastnenie podľa § 110 zák. č. 50/1976 Zb. boli splnené, pretože cieľ vyvlastnenia, ako to bolo žiadateľom preukázané sa nedal dosiahnuť dohodou ani iným spôsobom, nakoľko vlastníčka sa nachádza na neznámom mieste mimo územia ČSSR. Rozšírenie ústredného cintorína je významnou akciou pre rozvoj mesta a je v súlade s cieľmi a zámermi územného plánovania. Majetkovo-právne usporiadanie pozemku vzhľadom na to, že vlastníčka je na neznámom mieste mohli byť prevedené len vyvlastnením. Na ochranu práv vlastníčky bol stanovený opatrovník I. G., bytom A., A. XX v súlade s ust. § 16 zák. č. 71/1967 Zb. a náhrada za pozemok bola stanovená podľa § 15 ods. 1 vyhl. č. 47/1969 Zb. z dôvodov, že ide o pozemok mimo zastavanej časti, čo bolo dokázané aj vyjadrením orgánu územného plánovania. V záveroch bolo konštatované, že základným predpokladom nadobudnutia vlastníctva rozhodnutím štátneho orgánu je právomoc štátneho orgánu, t.j. oprávnenie v konkrétnej veci rozhodovať o vzniku, resp. zániku vlastníckeho práva. Takýmto štátnym orgánom bol v čase vydania predmetného rozhodnutia o vyvlastnení MsNV - odbor výstavby a územného plánovania v Prešove a dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia MsNV odboru výstavby a územného plánovania v Prešove (12.9.1977) nadobudol Československý štát vlastnícke právo k nehnuteľnosti pozemok pzkn.vl. č. XXX, mpč. 1303/2 zapísaného v pozemkovej knihe k.ú. A.. Správu predmetných nehnuteľností vykonával MsNV - finančný odbor v A.. Ďalej bolo konštatované, že skutočnosť, že predmetné rozhodnutie nebolo zapísané do katastra nehnuteľností podľa zákona č. 22/1964 Zb. je bez právneho významu, nakoľko zápis právnych vzťahov podľa uvedeného zákona nemal pravotvorný, ale iba evidenčný účinok. Dňom účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí,

t.j. 1.5.1991 nadobudol žalobca (Mesto Prešov) sporné nehnuteľnosti do svojho vlastníctva podľa § 2 ods. 1 a 7 zák. č. 138/1991 Zb.

4.4. Ďalej bolo v uvedených rozhodnutiach súdom konštatované, že :

4.4.1. Nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXXX k.ú. A. v čase smrti poručiteľky I. I., J. K. dňa 5.4.2000 už neboli v jej vlastníctve a z uvedeného dôvodu nemohli prejsť na dedičku I. D. C., nar. X.XX.XXXX. Z uvedeného dôvodu dedička I. D. C. nemohla uzatvárať platnú kúpnu zmluvu dňa 11.8.2006, kde ako kupujúci vystupoval I. A. a v dôsledku toho je absolútne neplatný aj následný prevod spočívajúci v kúpnej zmluve zo dňa 18.8.2006 na kupujúceho spoločnosť M., B., ako aj zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam podpísaná dlžníkom spoločnosťou M., B. a veriteľom, spoločnosťou K., B. a na jej základe uzavretá zmluva o vykonaní dražby zo dňa 28.11.2006.

4.4.2. Súd konštatoval aj neplatnosť dobrovoľnej dražby predmetných nehnuteľností, ktorá sa uskutočnila dňa 11.1.2007, ktoré vydražil D. A., zastúpený A. C., a následne aj kúpna zmluva, na základe ktorej D. A. previedol predmetné nehnuteľnosti na žalobcu kúpnu zmluvou 8.2.2007, vklad vlastníckeho práva ktorého bol povolený dňa 16.2.2007.

4.4.3. Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu, poukázal na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4/2014, podľa ktorého, ak ten, ktorého vec bola dražená v rámci dobrovoľnej dražby, nebol jej vlastníkom, nestal sa vydražiteľ príklepom a zaplatením ceny dosiahnutej vydražením vlastníkom draženej veci, a to ani v prípade, že bol inak zachovaný postup podľa § 10 a § 43 Zákona o dobrovoľných dražbách.

4.4.4. Odvolací súd zvýraznil, že užívanie prevádzanej nehnuteľnosti žalobcom, teda osobou zjavne odlišnou od prevodkyne a nezáujem nadobúdateľov o zistenie tohto stavu, predstavuje jednu z významne pôsobiacich okolností spôsobilých narušiť dobromyseľnosť záujemcov o nehnuteľnosť, a to aj v právnych poriadkoch, ktoré vychádzajú z materiálnej publicity údajov vlastníckych a iných právach v evidenciách nehnuteľnosti. Súčasne zdôraznil, že predmetné konfiškačné rozhodnutie bolo vydané pred takmer 29 rokmi ku dňu podania žaloby, pričom od roku 1977 do roku 2007 sa Mesto Prešov považovalo za vlastníka predmetných pozemkov na základe vyvlastnenia.

4.4.5. Odvolací súd poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS 65/2019, ako aj rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu pod sp.zn. 1VOBdo/2/2020, ktorý zjednotil rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviedol, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu, nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

4.4.6. Konštatoval, že postup žalovaného (PONECO, s.r.o.) a jeho právnych predchodcov, nemožno priradiť medzi výnimky z nadobúdania vlastníctva, teda, že vlastnícke právo možno nadobudnúť len od vlastníka.

4.4.7. Dobrovoľná dražba, z výsledku ktorej sa stal vydražiteľom pán A. sa konala za okolností, ktoré museli každému, kto nahliadol do podkladov dražby vzbudiť podozrenie, že tu v jej prípade ide o simulovaný, resp. cielene a umelo vyvolaný úkon. Z vyššie uvedených dôvodov, preto odvolací súd dospel k záveru, že dobrovoľná dražba nemohla viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva k sporných nehnuteľnostiam vydražiteľom D. A., keďže spoločnosť M., B. ako záložca, nebola tiež vlastníkom predmetu dražby a originárne nadobudnutie nie je v zmysle vyššie uvedených záverov možné. Keďže však D. A. nebol vlastníkom sporných nehnuteľností, nemohol vlastnícke právo ani previesť zmluvou z 8.2.2007, na spoločnosť PONECO, s.r.o.. Vydržanie tu vzhľadom na časové súvislosti prípadu taktiež do úvahy neprichádza. V konaní tak nebolo preukázané, žeby žalobca (Mesto Prešov) svoje vlastnícke právo stratil.

5. Po citácii ust. § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka súd právne uzavrel, že žalobcom uplatňovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške obvyklého nájomného za užívanie predmetných nehnuteľností za obdobie od 16.2.2007 do 30.4.2007 dôvodný nie je. Zo záverov rozsudku Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 15C/10/2017 zo dňa 9.12.2020 v spojení s opravným uznesením zo dňa 7.3.2022 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.9.2023 pod sp. zn. 20Co/17/2022, ktoré

nadobudli právoplatnosť dňa 8.12.2023, je nesporné, že vlastníkom predmetných nehnuteľností je žalovaný, ktorým bol aj v období, za ktoré žalobca žiada od žalovaného vyplatenie bezdôvodného obohatenia. Žalovaný vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam nadobudol účinnosťou zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí podľa § 2 ods. 1 a ods. 7, teda dňa 1.5.1991. Z uvedeného dôvodu, preto žalovanému, ako vlastníkovi predmetných nehnuteľností nevznikla povinnosť vydať bezdôvodne obohatenie vo výške obvyklého nájomného za ich užívanie.

6. Ako právne irelevantné vyhodnotil, že žalobca bol v spornom období v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník predmetných nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej s predávajúcim D. A. dňa 8.2.2007, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený 16.2.2007, nakoľko žalovanému s poukazom na právoplatné rozhodnutie súdu, vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam svedčalo skôr, teda od nadobudnutia účinnosti Zákona o majetku obcí č. 138/1991 Zb., t.j. od 1.5.1991.

7. Výrok pod bodom I. súd prvej inštancie odôvodnil poukazom na ust. § 164 CSP s tým, že žalobca navrhoval konanie prerušiť do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, pod sp. zn. 20Co/17/2022 z 19.9.2023, nakoľko od posúdenia vlastníckeho práva v tomto konaní, záleží výsledok konania prejednávanej právnej veci. Označené ust. § 164 CSP upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné a ktorého dôvodom je, že prebieha iné súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie v danej veci. V prípade, že na súde prebieha iné konanie, v ktorom sa rieši prejudiciálna otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v danej veci, musí súd vždy citlivo zvážiť, či konanie preruší a počká na rozhodnutie iného súdu o predmetnej otázke alebo si túto otázku posúdi sám. Je potrebné uvažovať aj v intenciách vhodnosti návrhu na prerušenie konania, nakoľko prípadným prerušením konania do skončenia iného súdneho konania môže prísť k predĺženiu konania, prípadne aj o niekoľko rokov. Na druhej strane, ak by k rozhodnutiu o podstatnej otázke majúcej vplyv na rozhodnutie súdu došlo neskôr ako k rozhodnutiu vo veci samej, môže to spôsobiť existenciu dôvodu prípustnosti žaloby na obnovu konania. V danom prípade popísané predpoklady pre fakultatívne prerušenie konania v zmysle citovaného § 164 CSP splnené neboli. Podané dovolanie voči právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu takýmto dôvodom nie je. Dovolacie konanie je procesom uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku. V predmetnej veci bola vec právoplatne súdom I. inštancie, ako aj odvolacím súdom vyriešená. Dovolacie konanie nie je zákonnou prekážkou postupu konania taxatívne vymedzenou v Civilnom sporovom poriadku (§ 162 CSP) a nie sú ani dané dôvody na fakultatívne prerušenie konania (§ 164 CSP), keďže vec je právoplatne rozhodnutá. Opačný postup by poprel zmysel ust. § 226 CSP, ktoré pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumie vlastnosť, spôsobujúcu záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia. Citované ustanovenie teda predpokladá, že aj právny stav určený právoplatným rozhodnutím je zásadne nezmeniteľný, a preto je takéto rozhodnutie dostatočným východiskom pre súd aj v súvisiacom konaní (uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.11.2023, pod sp. zn. 25Co/33/2023).

8. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému voči neúspešnému žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

9. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Uvádza, že odvolaním napadá II. výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd žalobu zamietol a zároveň aj III. výrok napadnutého rozsudku – závislý výrok o nároku na náhradu trov konania. Namieta, že napadnutý rozsudok bol vydaný predčasne a ako taký spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, v konaní došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces a konanie má inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolaním sa žalobca domáha, aby Krajský súd v Prešove (ďalej aj „KS PO“ alebo „odvolací súd“) prerušil konanie do rozhodnutia odvolacieho súdu o podanom dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023 a v závislosti od záverov uvedeného dovolacieho konania následne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne, aby vo veci sám rozhodol tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu. Podané odvolanie a vyššie uvedený návrh žalobca odôvodňuje odkazom na aplikáciu ustanovení § 365 ods. 1 písm. h), b), d) CSP, § 391 ods. 1 CSP, § 390 písm. b) CSP. K bližšiemu zdôvodneniu uvádza:

9.1. Žalobca je presvedčený, že napadnutý rozsudok bol vydaný predčasne, nerešpektujúc skutkové okolnosti ako prejednávanej právnej veci, tak aj s vecou priamo súvisiaceho konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorých náhrada za užívanie je predmetom konania. V prejednávanej právnej veci nie je sporné, že prípadný (ne)úspech tej ktorej strany sporu v konaní priamo závisí od zodpovedania otázky, ktorej zo strán sporu svedčí vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Medzi stranami taktiež nie je sporné, že spor o vlastnícke právo k nehnuteľnostiam je predmetom konania na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/10/2017 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8C/258/2006), pričom v zmysle v súčasnosti právoplatných rozsudkov Okresného súdu Prešov sp.zn. 15C/10/2017 zo dňa 9.12.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023 (ďalej aj „konanie o určenie vlastníckeho práva“), bolo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam priznané žalovanému. Medzi stranami taktiež nebola sporná skutočnosť, že zo strany žalobcu došlo dňa 1.2.2024 k podaniu dovolania voči rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023. Napriek (v súčasnosti) právoplatným rozsudkom o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech žalovaného, zotrúva žalobca v presvedčení, že vlastníkom sporných nehnuteľností je práve on, a teda podaná žaloba v prejednávanej právnej veci je dôvodná. Poukazuje v tejto súvislosti na skutočnosť, že v prejednávanej právnej veci už došlo k totožnej skutkovej a procesnej situácii, kedy rovnako ako teraz, súd prvej inštancie žalobu zamietol, pričom rovnako vychádzal z (vtedy) právoplatných rozhodnutí súdov v konaní o určenie vlastníckeho práva. Z obsahu spisu je však zrejmé, že tak ako neobstáli predošlé súdne rozhodnutia v konaní o určenie vlastníckeho práva, tak neobstál ani pôvodný (v poradí prvý) rozsudok súdu prvej inštancie v prejednávanej právnej veci (č.k. 29C/13/2008-124 z 12.1.2011), ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 10Co/25/2011-329 zo dňa 9.3.2016. Bez povšimnutia nemôže obstať ani skutočnosť, že za totožnej skutkovej a procesnej situácie odvolací súd uznesením č.k. 10Co/25/2011-264 zo dňa 19.12.2012 dospel k diametrálne odlišnému posúdeniu splnenia fakultatívnych podmienok prerušenia konania (vtedy podľa § 109 (2) O.s.p.), keď mal za to, že v dovolacom konaní sa rieši otázka, ktorá má zásadný význam pre rozhodnutie o predmete sporu, v dôsledku čoho konanie prerušil do skončenia konania o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/123/2011 a 20Co/51/2012 zo dňa 30.10.2012. V prejednávanej právnej veci sa však súd prvej inštancie (zo žalobcovi neznámych dôvodov) inšpiroval nie vyššie uvedeným uznesením odvolacieho súdu (vydaným priamo v prejednávanej veci), ale iným uznesením odvolacieho súdu (25Co/33/2023).

9.2. Rozhodnutie súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania žalobca považuje za osobnú vendetu konajúceho senátu súdu prvej inštancie XXX voči konateľovi žalobcu – p. A. F.. Zo strany p. F., resp. zo strany spoločnosti M., spol. s r.o., (v ktorej je p. F. spoločníkom a konateľom) došlo totižto v nedávnej minulosti k podaniu ústavných sťažností v súdnych konaniach vedených v senáte XXX, v ktorých namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote. V tejto súvislosti žalobca poukázal na nález ÚS SR sp. zn. IV.ÚS 238/2023 z 27.6.2023 a nález sp. zn. II.ÚS 323/2023 z 20.9.2023.

9.3. Za nepresvedčivú považuje žalobca argumentáciu súdu prvej inštancie o predĺžení sporu z časového hľadiska. Konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bolo začaté v roku 2006. Proti vydanému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Ak by žalobca v konaní o určenie vlastníckeho práva nebol inicioval dovolacie konanie (či alternatívne konanie pred ústavným súdom), bolo by zrejmé, že otázka vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je s konečnou platnosťou vyriešená, a teda, že podaná žaloba nie je dôvodná. Nakoľko však žalobca podal dovolanie, pričom nemožno namietat skutočnosť, že rozhodnutie dovolacieho súdu bude zásadným rozhodnutím pri meritornom posudzovaní predmetnej veci, je namieste konanie prerušiť do skončenia konania o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023. Prípadné prerušenie konania (do skončenia konania o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023) nie je možné považovať ani za zásah do práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote.

9.4. Za neadekvátny a nesprávny považuje žalobca tiež postoj súdu prvej inštancie, ktorý žalobcu v napadnutom rozsudku otvorene odkazuje na podanie žaloby na obnovu konania, pre prípad možného zrušenia rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023. Inak povedané, súd prvej inštancie odôvodnil napadnutý rozsudok absolútne nepodloženým, čisto hypotetickým záverom, preukazujúcim jeho indiferentnosť k správnosti či spravodlivosti jeho vlastnej rozhodovacej činnosti. Napádaný rozsudok neberie ohľad na doposiaľ vykonané dokazovanie, na trovy konania, ktoré

musel žalobca vynaložiť a ako taký predstavuje odmietnutie spravodlivosti. V prejednávanej veci je aj s poukazom na jej doterajší vývoj, priamo odvíjajúci sa od konania o určenie vlastníckeho práva (kedy súd prvej inštancie, ako i odvolací súd majú vlastnú skúsenosť, a teda vedia, že rozhodnutia, ktoré sa dnes javia ako právoplatné môžu byť o týždeň zrušené dovolacím či ústavným súdom), správne a spravodlivé pristúpiť k prerušeniu konania v prejednávanej právnej veci, nakoľko aj v súčasnosti pretrváva stav, na ktorý poukázal odvolací súd v uznesení č. k. 10Co/25/2011-265 zo dňa 19.12.2012, keď prerušoval konania do skončenia konania o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 20Co/123/2011 a 20Co/51/2012 zo dňa 30.10.2012 (§ 109 ods. 2 písm. c) O.s.p.).

9.5. Žalobca rozporuje výrok súdu prvej inštancie týkajúci sa náhrady trov konania namietajúc, že rozhodnutie súdu považuje za nepreskúmateľné a arbitrárne, nakoľko súd prvej inštancie neposudzoval možnosť aplikácie § 257 CSP, keď bez ďalšieho na vec aplikoval ustanovenia o náhrade trov konania podľa úspechu vo veci (255 CSP). Za dôvod hodný osobitného zreteľa, žalobca považuje skutočnosť, že výsledok predmetného konania je otvorene podmienený výsledku iného súdneho konania, a síce konania o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Je zrejmé, že žalobca sa od počiatku konania cítil a stále sa cíti byť vlastníkom predmetných nehnuteľností. Uvedené je zrejme jednak zo skutočností, že inicioval konanie v prejednávanej právnej veci (pričom podanú žalobu nevzal späť ani po vydaní rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/138/2009 a 8Co/139/2009 z 21.1.2010, či rozsudku sp.zn. 20Co/17/2022 z 19.9.2023), a tiež zo skutočností, že vo veci určenia vlastníckeho práva podal dovolanie. Napadnutý rozsudok neoprávnené sankcionuje žalobcu za uplatňovanie si práv, vyplývajúcich mu z ním tvrdeného (a žalovaným rozporovaného) vlastníckeho práva. Pokiaľ by žalobca nepodal predmetnú žalobu a v konaní o určenie vlastníckeho práva by žaloba žalovaného bola zamietnutá, znamenalo by to, že žalobca z dôvodu premlčania stratil akékoľvek nároky vyplývajúce z jeho vlastníckeho práva za obdobie viac než 17 rokov, počas ktorých prebieha konanie o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Priznanie náhrady trov konania žalovanému za danej skutkovej a právnej situácie sa javí ako neprimerané trestanie žalobcu za to, že žalovaný si v inom konaní k predmetným nehnuteľnostiam nárokuje priznanie vlastníckeho práva. V prípade neúspechu žalobcu v prejednávanej právnej veci je priznanie náhrady trov konania žalovanej strane nespravodlivé, v dôsledku čoho je namieste aplikácia § 257 CSP. Pokiaľ sa súd prvej inštancie možnosť vyššie uvedeného § 257 CSP ani len nezaoberal, porušil právo žalobcu na spravodlivé konanie, nakoľko v tomto smere je napadnutý rozsudok absolútne arbitrárny a nepreskúmateľný.

10. Žalobca podaným odvolaním navrhuje odvolaciemu súdu, aby prerušil konanie do rozhodnutia dovolacieho súdu o podanom dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023 a v závislosti od záverov uvedeného dovolacieho konania následne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne, aby vo veci sám rozhodol tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a žalobcovi voči žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania.

11. Žalované Mesto Prešov vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiada, aby odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 14.2.2024 č.k. 29C/13/2008-513 v odvolaní napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil. V dôvodoch vyjadrenia poukazuje najmä na to, že:

11.1. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je dôvodný. V bode 48 odôvodnenia rozsudku skonštatoval, že s poukazom na závery vyplývajúce z rozsudku Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 15C/10/2017 zo dňa 9.12.2020 v spojení s opravným uznesením zo dňa 7.3.2022 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.9.2023 pod sp. zn. 20Co/17/2022, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 8.12.2023, je nesporné, že vlastníkom predmetných nehnuteľností je žalovaný, ktorým bol aj v období, za ktoré žalobca žiada od žalovaného vyplatenie bezdôvodného obohatenia. Z uvedeného dôvodu preto žalovanému, ako vlastníkovi predmetných nehnuteľností nevznikla povinnosť vydať bezdôvodne obohatenie vo výške obvyklého nájomného za ich užívanie.

11.2. Žalobca podaním zo dňa 6.2.2024 žiadal, aby súd konanie prerušil do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, pod sp. zn. 20Co/17/2022 z 19.9.2023, nakoľko od posúdenia vlastníckeho práva v tomto konaní, záleží výsledok konania prejednávanej právnej veci. Súd prvej inštancie návrh na prerušenie konania zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dospel k záveru, že v posudzovanej veci pre fakultatívne prerušenie konania v zmysle citovaného § 164 CSP neboli splnené zákonné predpoklady na prerušenie

konania. Záver o nesplnení predpokladov pre prerušenie konania odôvodnil aj s poukazom na dôvody vyplývajúce z uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.11.2023, pod sp. zn. 25Co/33/2023. Z uvedeného uznesenia okrem iného vyplýva záver, že podanie dovolania voči právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je dôvodom na prerušenie konania. Dovolacie konanie je procesom uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku. V predmetnej veci bola vec právoplatne súdom I. inštancie, ako aj odvolacím súdom vyriešená. Dovolacie konanie nie je zákonnou prekážkou postupu konania taxatívne vymedzenou v Civilnom sporovom poriadku (§ 162 CSP) a nie sú ani dané dôvody na fakultatívne prerušenie konania, keďže vec je právoplatne rozhodnutá. Opačný postup by poprel zmysel ust. § 226 CSP, ktoré pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumie vlastnosť, spôsobujúcu záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia.

11.3. Žalovaná strana považuje odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie za zodpovedajúce zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 220 CSP a za presvedčivé. Napriek tomu žalobca v odvolaní opätovne žiada, aby odvolací súd prerušil konanie do rozhodnutia dovolacieho súdu o podanom dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023 a v závislosti od záverov uvedeného dovolacieho konania následne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne, aby vo veci sám rozhodol tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu. Tento návrh na prerušenie odvolacieho konania odôvodňuje i poukazom na skutočnosť, že už v priebehu tohto konania za totožnej skutkovej a procesnej situácie odvolací súd uznesením č.k. 10Co/25/2011-264 zo dňa 19.12.2012 dospel k diametrálne odlišnému posúdeniu splnenia fakultatívnych podmienok prerušenia konania (vtedy podľa § 109 (2) O.s.p.), keď mal za to, že v dovolacom konaní sa rieši otázka, ktorá má zásadný význam pre rozhodnutie o predmete sporu, v dôsledku čoho konanie prerušil do skončenia konania o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/123/2011 a 20Co/51/2012 zo dňa 30.10.2012. Žalovaná strana považuje túto časť odvolania (návrhu na prerušenie konania) žalobcu za nedôvodnú, pretože svojím obsahom (§ 124 ods. 1 CSP) je to v podstate odvolanie proti výroku I. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol. Napriek tomu, že už bolo súdom právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, žalobca opätovne žiada z tých istých dôvodov, ktoré už posudzoval súd prvej inštancie, aby odvolací súd prerušil konanie do rozhodnutia dovolacieho súdu o podanom dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/17/2022 zo dňa 19.9.2023. Podľa žalovanej strany nie je dôvodné vyhovieť opätovnému návrhu na prerušenie konania a žiada návrh na prerušenie konania zamietnuť. Zdôrazňuje, že podľa § 357 písm. n) CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164 CSP. Proti rozhodnutiu, ktorým súd zamietol návrh na prerušenie konania podľa § 164 CSP, nie je odvolanie prípustné (NS SR, sp. zn. 10bo/15/2018). Ak zákon nepripúšťa opravný prostriedok - odvolanie - proti uzneseniu, ktorým bol návrh na prerušenie konania podaný podľa § 164 CSP zamietnutý, potom nie je prípustné, aby v dovolacom konaní o tom istom návrhu, z tých istých dôvodov, medzi tými istými stranami sporu, opätovne rozhodoval odvolací súd. Ak by to bolo možné potom by postačovalo, ak by zákonodarca umožnil podať odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Podľa žalovanej strany v posudzovanej veci opätovnému rozhodovaniu o návrhu na prerušenie konania (z tých istých dôvodov) bráni aj negatívna procesná podmienka, a to právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. rozsudku, ktorým súd zamietol návrh na prerušenie konania. Fakultatívne prerušenie konania podľa ustanovenia § 164 CSP je také, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Konanie vo veci bolo viackrát prerušené naposledy uznesením zo dňa 12.6.2016 č.k. 29C13/2008-336. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku konštatuje, že konanie pre ktoré bolo pôvodne toto konanie prerušované (teraz už pod novou sp. zn. 15C/10/2017) právoplatne skončilo dňa 8.12.2023.

11.4. Z ustanovenia § 217 ods. 1 CSP vyplýva, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. V čase vyhlásenia rozsudku mal súd prvej inštancie preukázané, že vlastníkom nehnuteľností bola žalovaná strana. Uvedenú skutočnosť v odvolaní nenamieta ani žalobca (bod 4 odvolania). K uvedenému je dôvodné poznamenať, že výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku. Argumentácia žalobcu, že „zotrváva v presvedčení, že je vlastníkom sporných nehnuteľností“ resp. že „žalobca sa od počiatku konania cítil a stále sa cíti byť vlastníkom predmetných nehnuteľností“ nie sú spôsobilým odvolacím dôvodom, ktorý by odôvodňoval, aby odvolací súd preskúmaval vecnú správnosť výrokov napadnutých odvolaní. V súlade s tým, čo konštatoval súd prvej inštancie v bode 29 odôvodnenia rozsudku je preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 9.12.2020, pod sp.zn. 15C/10/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.9.2023, pod sp.zn.

20Co/17/2022 v spojení s opravným uznesením zo dňa 7.3.2022, bolo určené, že žalobca (Mesto Prešov) je vlastníkom parcel CKN 821 – orná pôda o výmere 6.274 m², CKN 824/3 - ostatné plochy o výmere 3.362 m², EKN 1303/12 – orná pôda o výmere 284 m², vedených na LV č. XXXXX, k. ú. A.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 8.12.2023. Vlastníkom predmetných nehnuteľností je žalovaný, ktorý ním bol aj v období, za ktoré žalobca žiada od žalovaného vyplatenie bezdôvodného obohatenia. Z uvedeného dôvodu preto žalovanému, ako vlastníkovi predmetných nehnuteľností nevznikla povinnosť vydať bezdôvodne obohatenie vo výške obvyklého nájomného za ich užívanie.

11.5. Podľa žalovaného v posudzovanej veci súd prvej inštancie v súlade s § 255 CSP rozhodol o nároku na náhradu trov konania. Ustanovenie § 255 ods. 1 CSP vyjadruje základnú zásadu uplatňujúcu sa pri náhrade trov konania. Strana sporu, ktorá v spore uspela, má nárok na náhradu trov tohto konania. Súd v takomto prípade uplatnil zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu). Nie je opodstatnené, aby výrok o náhrade trov konania bol závislý od právoplatne skončenej veci navyše za situácie keď táto vec skončila úspechom žalovanej strany. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Vo vzťahu k žalobcom žiadanej aplikácií ust. § 257 CSP uviedol, že odvolateľ existenciu dôvodu hodného zreteľa ani netvrdil (ani nepreukázal) v priebehu celého konania na súde prvej inštancie. Keďže súd prvej inštancie nepostupoval podľa § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania, je nutné uzavrieť, že pre takýto postup nevidel dôvod, pre neexistenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa.

12. Žalovaná strana považuje odvolanie žalobcu za neopodstatnené. Žiada rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdiť a priznať žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

13. Súd prvej inštancie doručil žalovaným podané vyjadrenie k odvolaniu žalobcovi. Ten na obsah tohto vyjadrenia nereagoval.

14. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinný od 1.7.2016 - ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie je podané oprávnenou osobou (§ 359 CSP) a proti výrokom rozhodnutia, proti ktorým je odvolanie prípustné (§ 357 písm. n) CSP), prejednal podané odvolanie v zmysle zásad daných aplikáciou ust. § 378 a nasl. CSP. Žiada sa osobitne zdôrazniť, že odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bol v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný rozsahom odvolania i uplatnenými odvolacími dôvodmi (s výnimkou v § 380 ods. 2 CSP) tak, ako boli uplatnené v zákonnej odvolacej lehote. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania. Vychádzal pritom z aplikácie ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pričom mal za to, že nariadenie pojednávania v predmetnej veci si nevyžadovala potreba zopakovania, či doplnenia dokazovania a ani dôležitý verejný záujem. Na základe takéhoto prieskumu uvedeného rozhodnutia súdu prvej inštancie, i konania ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd po prejednaní veci v senáte k záveru, že na základe podaného odvolania je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdiť.

15. Najskôr sa však odvolací súd zaoberal návrhom žalobcu na prerušenie odvolacieho konania do právoplatného skončenia konania o dovolaní vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 15C/10/2017, konkrétne proti rozsudku odvolacieho súdu sp.zn. 20Co/17/2022.

16. Podľa § 162 ods. 1 CSP, súd konanie preruší, ak a) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť, b) pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) návrh na začatie konania, c) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

17. Ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet (§ 164 CSP).

18. Citované ustanovenie § 164 CSP predstavuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Úlohou súdu je racionálne vyhodnotiť, či je potrebné konanie prerušiť s prihliadnutím na zákonnú požiadavku rýchlej a účinnej ochrany ohrozených alebo porušených právom chránených záujmov (Čl. 2 a 17 CSP). Pri rozhodovaní sa, či konanie podľa § 164 CSP preruší alebo nie, musí súd prihliadať aj na zásadu hospodárnosti konania a na právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto by nemal prerušiť konanie podľa citovaného ustanovenia, ak nepredpokladá, že vyriešenie otázky v inom konaní bude mať pre dané konanie zásadný význam.

19. Podľa Čl. 2 ods. 1 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

20. Podľa Čl. 2 ods. 2 CSP, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

21. Podľa § 165 ods. 1 CSP len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

22. Prerušenie konania je svojou povahou výnimočným rozhodnutím súdu, o ktorom súd rozhodne za splnenia zákonom predpokladaných podmienok aj bez návrhu strany sporu. Rozhodovanie o prerušení konania pre dôvody podľa § 164 CSP je vedené v podstatnej miere v súlade so zásadou hospodárnosti konania. Súd k takémuto procesnému rozhodnutiu pristúpi zásadne vtedy, ak prebieha iné konanie (nielen súdne), v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie vo veci samej.

23. Po posúdení predmetného (v konaní nie prvého) návrhu žalobcu na prerušenie konania a po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že podaný návrh na prerušenie odvolacieho konania je v predmetnej veci nedôvodný a pre vyhovieť žiadosti žalobcu o prerušenie predmetného konania nie sú splnené zákonné podmienky.

24. Odvolací súd pritom neopomína ani závery z Nálezu Ústavného súdu SR I.ÚS 21/2000 zo dňa 20. septembra 2000, podľa ktorého „ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. (pozn. aktuálne ust. § 164 CSP) sa musí vykladať a uplatňovať v súlade s Ústavou SR, pričom zo žiadneho ustanovenia Ústavy SR nemožno vyvodit', že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR“. Rovnako v Náleze Ústavného súdu SR II.ÚS 199/2019-31 zo dňa 26.7.2019 tento konštatoval, že k fakultatívnemu rozhodnutiu o prerušení konania podľa § 164 CSP je potrebné uviesť, že pôjde o otázky, ktoré by súd mohol sám vyriešiť ako prejudiciálne (pozri § 194 CSP). Je však na vôli súdu, či tak urobí alebo či počká na vyriešenie otázky v súdnom alebo správnom konaní, ak takéto konanie už prebieha, alebo môže dať na takéto konanie aj sám podnet a následne konanie preruší. Súd si pri fakultatívnom prerušení konania však musí uvedomiť a najmä zväžiť, či prerušenie konania prispeje (alebo je dokonca predpokladom) k spravodlivému rozhodnutiu vo veci (t.j. k naplneniu dikcie Čl. 46 ods. 1 ústavy) a tento dôvod prerušenia konania tak preváži nad záujmom na postupe bez zbytočných prietahov, ktorý je rozhodnutím o prerušení konania dotknutý. Pri fakultatívnom prerušení konania (na rozdiel od obligatórneho podľa § 162 CSP) je to práve súd, ktorý vyvažuje jednotlivé záujmy stojace pri prerušení konania proti sebe - záujem na spravodlivom rozhodnutí veci a záujem na konaní bez zbytočných prietahov (dodajme, že v prípade obligatórneho prerušenia konania vyvážil tieto záujmy sám zákonodarca preferovaním záujmu na spravodlivom rozhodnutí veci). Súd tak nemá možnosť zvažovania a pri naplnení hypotézy § 162 CSP konanie preruší obligatórne. Vyváženie stretu týchto záujmov v prospech záujmu na spravodlivom rozhodnutí veci pretavené do rozhodnutia o prerušení konania musí byť v prípade fakultatívneho prerušenia konania riadne zdôvodnené v odôvodnení rozhodnutia, ktorým sa konanie prerušuje. Teda samotný Civilný sporový poriadok počíta s takým „prietahom" v konaní spočívajúcim v možnom prerušení konania pre účely vyriešenia otázky, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Takýto „prietah“, resp. odôvodnenú realizáciu takého fakultatívneho úkonu súdu podľa § 164 CSP nemožno

potom považovať za zbytočný, ale za zákonom predpokladaný, a v prípade riadneho odôvodnenia jeho realizácie neporušujúci právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa Čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa Čl. 6 ods. 1 dohovoru a Čl. 47 ods. 1 charty.

25. Článok 48 ods. 2 ústavy okrem iného ustanovuje, aby súd prerokoval vec bez zbytočných prieťahov. Ide o imperatív pre všetky súdne konania. Pre oblasť občianskeho súdneho konania tento imperatív vyjadruje predovšetkým záujem na tom, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (mutatis mutandis, II.ÚS 26/95), pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejavíť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti. Inými slovami, ústava vo svojom siedmom oddiele druhej hlavy v rámci úpravy práva na súdnu ochranu osobitný význam pripisuje tomu, aby sa spravodlivosť nevykonávala s oneskorením, ktoré by mohlo ohroziť právo na súdnu ochranu vo svojej podstate, a tým ohroziť účinnosť a dôveryhodnosť justície. Ústava takto zaviazala predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti na prijatie príslušných opatrení umožňujúcich prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

26. Už vyššie je uvedené, že ustanovenie § 164 CSP upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Rozhodujúcim hľadiskom je zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje skôr reštriktívnu výnimku ako pravidlo. Súd sa pri uplatňovaní procesného postupu podľa tohto ustanovenia musí spravovať aj požiadavkou zakotvenou v Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ukladajúcou povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (viď vyššie uvedený Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS/21/2000). Z uvedeného vyplýva, že hlavnými kritériami pre posúdenie, či konanie prerušiť, sú vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu a hospodárnosť konania.

27. V prejednávanvej veci majú na zreteli vyššie uvedené hlavné kritériá pre posúdenie, či predmetné konanie treba prerušiť, akými sú vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu a hospodárnosť konania, odvolací súd je toho názoru, že aktuálne už podanie dovolania vo veci sp.zn. 15C/10/2017 nie je tým dôvodom, ktorý by umožňoval odvolacie konanie prerušiť vo veci, ktorá je predmetom konania na súde viac ako 14 rokov.

28. K veci sa žiada ešte uviesť, že súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania podaného v podstate s tým istým zdôvodnením ako je v podanom odvolaní navrhované prerušenie odvolacieho konania. Odvolací súd pri skúmaní procesných podmienok konania pre rozhodnutie o teraz podanom návrhu na prerušenie odvolacieho konania musel zodpovedať najskôr otázku či rozhodnutiu o tomto návrhu nebráni prekážka právoplatného rozhodnutia o takomto návrhu (§ 230, § 234 ods. 2, § 378 ods. 1 CSP). Dospel pritom k záveru, že podaním odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie nastala situácia spojená s devolutívnymi účinkami podaného opravného prostriedku spočívajúci v tom, že o podanom odvolaní rozhoduje súd inštančne nadriadený tomu, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (podľa pravidiel funkčnej príslušnosti). Súd prvej inštancie rozhodol o zamietnutí návrhu na prerušenie u neho vedeného konania, pričom odvolanie proti tomuto rozhodnutie nie je prípustné (viď ust. § 357 CSP). Ak v odvolacom konaní bol podaný nový návrh na prerušenie odvolacieho konania, odvolací súd nezhliadol procesnú prekážku pre jeho vecné vybavenie. Z vyššie uvedených dôvodov však dospel k záveru o nemožnosti tomuto návrhu vyhovieť. Oproti pôvodnému rozhodnutiu odvolacieho senátu v tejto veci (vydanému rozhodnutiu 10Co/25/2011-264) odvolací súd vychádzal z ďalej uvedených rozhodnutí vydaných po predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí dovolacieho súdu (keď sa súd prvej inštancie i odvolací súd riadil právnymi názormi dovolacieho súdu), a preto dospel k záveru, že aktuálne nejde o analogickú situáciu so stavom v čase vydania rozhodnutia 10Co/25/2011-264. Opakovane súd konštatuje, že majú na zreteli vyššie uvedené hlavné kritériá pre posúdenie, či predmetné konanie treba prerušiť, akými sú vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu a hospodárnosť konania, odvolací súd je toho názoru, že aktuálne už podanie dovolania vo veci sp.zn. 15C/10/2017 nie je tým dôvodom, ktorý by umožňoval odvolacie konanie prerušiť vo veci, ktorá je predmetom konania na súde viac ako 14 rokov. Takýto postup by viedol aj ku nespravodlivému rozhodnutiu vo veci (ako sa to zdôrazňuje vyššie v súvislosti s aplikáciou Čl. 46 ods. 1 ústavy).

29. Pre rozhodnutie v predmetnej veci o podanej žalobe (žiadajúcej plnenie vyplývajúce z tvrdeného užívania nehnuteľnosti bez právneho dôvodu) bolo tak určujúcim zodpovedanie otázky oprávnenia

žalovaného mesta na užívanie predmetných nehnuteľností. Úspech žaloby bol a je podmienený preukázaním oprávnenie žalobcu tieto nehnuteľnosti držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním titulom ich vlastníctva (§ 123 Obč.zák.) alebo z iného právneho dôvodu, a to, že na úkor neho ich bez právneho dôvodu užíva žalované mesto.

30. Takto nastolená otázka bola právoplatne zodpovedaná v inom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 15C/10/2017, tak ako to správne uzavrel v teraz odvolaním napadnutom rozsudku súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie opodstatnene v dôvodoch rozsudku popisuje skutkový stav, ktorý predchádzal zápisu žalobcu ako vlastníka nehnuteľností vedených v LV č. XXXXX pre k.ú A. i to, akým spôsobom boli (aj s odkazom na judikatúru Ústavného súdu SR i Najvyššieho súdu SR) vyhodnotené jednotlivé právne úkony, ktorých postupnosť viedla k zápisu žalobcu ako vlastníka v katastri nehnuteľností. Takto zistený skutkový stav má oporu vo vykonanom dokazovaní a z neho opodstatnene vyplýva i prijatý právny záver o zamietnutí žaloby.

31. Podľa § 226 CSP právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia.

32. Právoplatnosť súdnych rozhodnutí predstavuje jeden z najkľúčovjších inštitútov civilného procesu. Je to inštitút civilného procesu, v ktorom sa zosobňujú základné požiadavky subjektov právnych vzťahov vo forme požiadavky na konečné a autoritatívne stanovenie toho, čo sa medzi stranami považuje za vyriešené z ich právneho vzťahu. Prejavuje sa tu teda zložka formálna (procesná, ktorá znamená hranicu skončenie fázy základného, nachádzacieho konania) a zložka materiálna (teda obsahová, znamenajúca záväznosť a nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia). Inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí tak predstavuje derivát princípu právnej istoty, ktorý je kľúčovým inštitútom civilného procesu a z ktorého v zmysle citovaného ustanovenia vychádza aj Civilný sporový poriadok.

33. Podľa § 228 ods. 1 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnyimi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

34. Podľa § 228 ods. 2 CSP výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní.

35. Tieto citované ustanovenia § 228 ods. 1, 2 CSP upravujú tzv. materiálnu stránku právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ktorá spočíva v záväznosti tohto rozhodnutia pre určitý okruh subjektov. Materiálna stránka právoplatnosti súdneho rozhodnutia sa teda prejavuje predovšetkým v záväznosti rozhodnutia, resp. záväznosti výroku rozhodnutia pre určitý počet subjektov. V tomto zmysle je výrok právoplatného rozsudku záväzný predovšetkým pre sporové strany. Ust. § 228 ods. 2 CSP rozširuje subjektívne hranice záväznosti súdneho rozhodnutia na určitý okruh subjektov v určitých zákonom taxatívne stanovených prípadoch. Medzi také patri i Rozsudok o určení vecného práva k nehnuteľnosti. Pod vecným právom rozumieme právo vlastnícke (držbu, vecné bremeno, záložné právo, predkupné právo za predpokladu, že bolo dohodnuté ako právo vecné – zádržné právo je síce právom vecným, ale neuplatní sa pri nehnuteľných veciach, preto je v tejto súvislosti bezpredmetné o ňom hovoriť). Ide teda o výrok právoplatného rozsudku o existencii či neexistencii tohto vecného práva ku konkrétnej nehnuteľnosti.

36. Práve o takúto situáciu sa jedná aj v predmetnej veci. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 9.12.2020 sp.zn. 15C/10/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.9.2023 sp.zn. 20Co/17/2022 v spojení s opravným uznesením zo dňa 7.3.2022 bolo určené, že žalované Mesto Prešov je vlastníkom predmetných nehnuteľností. Súd prvej inštancie v predmetnej veci o vydanie bezdôvodného obohatenia akceptoval uvedené závery a po ich vyhodnotení správne dospel k záveru, že žalobe nemožno vyhovieť. Zo spisu nevyplývajú skutočnosti o porušení takých pravidiel procesu, ktoré by bolo možné vyhodnotiť tak, že mali za následok ujmu na procesných právach žalobcu. Takým nie je ani zamietnutie návrhu na prerušenie konania.

37. Odvolací súd preto v predmetnej veci dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie vo veci správne rozhodol a s odôvodnením napadnutého rozhodnutia vo veci samej sa odvolací súd stotožňuje.

38. Správne sú i závery rozhodnutia súdu prvej inštancie týkajúce sa rozhodovania o náhrade trov konania. Vychádzajú opodstatnene zo zásady úspechu v konaní plynúcej z ust. § 255 ods.1 CSP. V konaní pred súdom prvej inštancie a ani teraz v odvolacom konaní neboli z obsahu spisu zistiteľné dôvody, pre ktoré by výnimočne pri postupe podľa ust. § 257 CSP nemala byť úspešnej sporovej strane priznaná náhrada trov konania.

39. Tu sa v nadväznosti na uplatnené odvolacie dôvody žiada uviesť, že súdna prax (vrátane judikatúry ústavného súdu) je jednotná v tom, že základnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o náhrade nákladov civilného sporového procesu, je zásada úspechu vo veci vyjadrená pôvodne v ust. § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb., teraz v ust. § 255 ods. 1 CSP. V tejto zásade sa premieta myšlienka, že ten, kto dôvodne bránil svoje subjektívne právo alebo právom chránený záujem, by mal mať právo na náhradu nákladov, ktoré pri tejto procesnej činnosti účelne vynaložil, proti účastníkovi (sporovej strane), ktorý do jeho právnej sféry bezdôvodne zasahoval. Právo úspešnej procesnej strany voči neúspešnej strane konania na náhradu nákladov vychádza zo základného štrukturálneho princípu, ktorý sa v civilnom sporovom procese uplatňuje, t.j. zo systému dvoch strán v kontradiktornom postavení, v rámci ktorého účastníci konania resp. sporové strany vystupujú ako vzájomní oponenti uplatňujúci v konaní protichodné záujmy. Úspech jednej procesnej strany je tak zároveň neúspechom jej procesného odporcu, pričom každá strana sa v medziach daných občianskym súdnym poriadkom (konanie v predmetnej veci začalo ešte za jeho účinnosti) alebo aktuálne civilným sporovým poriadkom snaží pomocou prípustných prostriedkov docieľiť vlastného víťazstva a prehry protistrany. Ak je procesná strana úspešná, mala by jej protistrana nahradiť náklady, ktoré pritom účelne vynaložila, pretože by bolo v rozpore s ochrannou funkciou civilného práva procesného, pokiaľ by civilný proces neumožňoval odstrániť zmenšenie majetkovej sféry sporovej strany (účastníka) spôsobené len tým, že bola nútená dôvodne hájiť svoje práva, do ktorých niekto iný zasahoval.

40. O takúto situáciu ide aj v predmetnej veci. Žalobca, ktorý ako dominus litis inicioval vedenie predmetného sporového konania si musel a aj musí byť vedomý vyššie uvedených následkov spojených s procesným neúspechom podanej žaloby. Žalované mesto úspešne v konaní bránilo svoje práva a odvolateľove tvrdenia proti aplikácii zásady úspechu pri rozhodovaní o náhrade trov konania nemožno vyhodnotiť inak ako nedôvodné.

41. Aj so závermi súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania sa preto odvolací súd stotožňuje.

42. Preto z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdzuje.

43. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná strana. Pri aplikácii ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP jej preto odvolací súd proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o ktorých výške rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. Aj pre odvolacie trov odvolací súd považuje za významné, že z obsahu spisu nevyplývajú dôvody, pre ktoré by sa nemala úspešnej sporovej strane priznať ich náhrada. Tu sa žiada odkázať na bod 39, 40 vyššie uvedených dôvodov tohto rozhodnutia.

44. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného

predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).